

ಸಮನ್ವಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅಡೆತಡೆಗಳು

ಆನಿ ಜಾನ್

ಶಾಲೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದಿತ್ತು. ಎಸ್. ಎನ್ನುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಗೆ ತಾನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಯಾವ ವಿಷಯವೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಯುಕೆಜಿ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾದ ಶೀಮತಿ ಜಿ. ಬಹಳ ಚಿಂತೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರು. ಅವಳು ತನ್ನ ಜೊತೆಗಿರುವ ಇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೋಡಿ ನಕಲು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇತರರೊಡನೆ ಬೆರೆತು ಆಟವಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯು ಆರ್‌ಟಿಇ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸೇರಿದವಳಾಗಿದ್ದು ಅವಳಿಗೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ (ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಬೋಧನೆಯು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹದಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳೆಂದರೆ ಆರ್‌ಟಿಇ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವ ಶಾಲೆಗಳು ಎಂದು ಪರಿಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ) ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯದೇ ಅವಳ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ! 2008ರಲ್ಲಿ ಆರ್‌ಟಿಇ ಕಾಯ್ದೆಯು ಜಾರಿಯಾದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಇದು ಮತ್ತು ಇದೇ ಬಗೆಯ ಇತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹಠಾಶೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಬಯಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಇತರರು ಧರಿಸುವ ಸಮವಸ್ತ್ರವನ್ನು ತಾವೂ ಧರಿಸಿದ್ದರೂ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪಿನೊಡನೆ ಕಾರ್ಯವೆಸಗಲು ತಮ್ಮದೇ ಸೃಜನಾತ್ಮಕತೆ ಹಾಗೂ ಅಂತಃಪ್ರಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಕ್ಕಳು ವಿಭಿನ್ನರೇ? ಯಾವ ರೀತಿಯ ಭಿನ್ನತೆ ಇದೆ? ಇವರನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ಭಿನ್ನವಾಗಿರಲು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಯೇ?

ಕಲೆಯು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯಲು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಪರಿಸರದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಪೂರಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಮನ್ವಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಸಮಾನ ಪ್ರಭಾವ ಹೊಂದಿರುವವರೆಂದು

ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕೊಡುವವರಲ್ಲ, ಯಾರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲ. ಇದು ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾರ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಇದು ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿರುವಂಥದ್ದು. ಸಮಾನ ಪಾಲುದಾರರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರನ್ನು ಉಳಿದವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವರು / ಉತ್ತಮರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಸಮನ್ವಯದ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯದ ಗುರಿಯೇ ತಪ್ಪಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಮನ್ವಯಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಿರುವ ಮಗುವಿಗೆ ಶಾಲಾ ಪರಿಸರವು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪರಿಸರವಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಂದರೆ ಮಗು, ತಂದೆತಾಯಿಯರು (ಮಗುವಿನ ತಂದೆತಾಯಿಯರು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆತಾಯಿಯರು), ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತವರ್ಗ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಸಹಾಯಕ ವರ್ಗದವರು. ಸಮನ್ವಯವು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಯಾಗಲು ಈ ಸಮುದಾಯವು ಸಮನ್ವಯದ ತತ್ವವನ್ನು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಮನೋಭಾವನೆಯ ಅಂಶಗಳು, ಭೌತಿಕ ಅಡೆತಡೆಗಳು, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಧೋರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳು, ಅನುದಾನ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳನ್ನು, ಸಮನ್ವಯಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅಡೆ-ತಡೆಗಳು ಎಂದು ಯುನೆಸ್ಕೋ (ಯುಎನ್‌ಇಎಸ್‌ಸಿಓ) (2008) ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಮುಖ್ಯವಾದುದಾದರೂ ನನ್ನ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ನಾನು ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಕರ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂವಹನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮನೋಭಾವನೆಯ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್‌ಟಿಇ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅಡೆ-ತಡೆಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಮನ್ವಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮಗುವಿನೆಡೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೊಂದಿರುವ ಧೋರಣೆಯು

ಸಮನ್ವಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಯಶಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಸಮನ್ವಯಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರತಿರೋಧವು ವಿಭಿನ್ನ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕಿತ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪಾಠವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು ತಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೌಶಲ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗುಂಪಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗಮನವನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವ ಸಮಯವನ್ನೂ ಇದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥ ಭಾವನೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಜಟಿಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮನ್ವಯಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರತಿರೋಧಕ್ಕೆ ಇಂತಹದ್ದೇ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಸಮನ್ವಯ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಅವರ ತಾತ್ವಿಕತೆ; ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಮಗುವನ್ನು ಇತರ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡರೆ, ಉಳಿದವರು, ವಿಭಿನ್ನ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಪರಿಸರವನ್ನು ನೀಡುವುದೇ ಸಮನ್ವಯ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯ ವಸ್ತುವು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ, ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಪೂರ್ವ ಜ್ಞಾನವೇ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಬಾರಿ, ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಪರಿಚಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಆಕರವು ಅವರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ಅವರ ಜೊತೆಗಾರರು ಮಾತ್ರವೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದಿಂದ ಬಂದ ತನ್ನ ಇತರ ಜೊತೆಗಾರರಂತೆ ಕಥೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಇತರರು (ತಂದೆತಾಯಿಯರು, ಗೆಲೆಯರು) ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಟಿ.ವಿ. ವಾಹಿನಿ ಅಥವಾ ಚಲನಚಿತ್ರವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುವ ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾದ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನಾದರೂ ನೋಡುವ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಅರಿವಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಈ ಮಗುವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಮಗುವು ಆಂಗ್ಲ ಪದಸಂಪತ್ತು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಅಂತರವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಯ ಪಾಠಗಳು ಅಥವಾ ಮನೆ ಪಾಠಗಳ ಮೂಲಕ ಮಗು ಇತರರ ಸಮಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದ್ದರೆ, ಮಗುವಿನ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ತಾವು ಅಸಮರ್ಪಕರೆಂಬ ಹತಾಶೆಯ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿ, ಏಳು

ತಾಸುಗಳ ಅವಧಿಯ ತನ್ನ ಶಾಲಾ ದಿನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಮಗುವು ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಮೆಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧನಾ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಮತ್ತು ಅವರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಾರರಿಂದಲೂ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಓದಿದ ಅಥವಾ ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಿಸಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಕಥೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಗುಂಪಿನಿಂದ ಹೊರಗಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಡೆ ಇರುವ ಒಬ್ಬ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ, ನಡವಳಿಕೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಂಚಿತ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವವಳು) ಮಗು, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ತರಗತಿಯ ಸಮನ್ವಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಗೆಲೆಯರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವೆನಿಸಿತ್ತು. ಅವಳಿಗೆ ಕಂಡ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಭಿನ್ನತೆ ಏನು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಅದನ್ನು ಅವರು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದಳು.

ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಪೂರ್ವ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ನೆರವು ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಿಜ, ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಲು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರವನ್ನು ಯಾವಾಗ ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು (ಆಟ ಅಥವಾ ಕಲೆಯ ವಿಷಯಗಳಂತಹವು) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಾಠದ ಅವಧಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಊಟದ, ವಿರಾಮದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರವಿಗಾಗಿ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಕಂಡುಬರಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಬೆರೆಯುವುದು ಪಠ್ಯೇತರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಇತರರಿಗೆ ಸಮ ಎಂದು ಕೊಂಚ ಹೆಚ್ಚು ಭಾವಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ, ಈ ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದೂ, ನಾವು ಈ ಸಮಯವನ್ನು (ಆ ಒಡನಾಟದ ಅವಕಾಶವನ್ನು) ಅವರಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ?

ಮಕ್ಕಳು ತರುವ ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಡಬ್ಬು, ಅವರ ತಲೆಗೂದಲಿನ ವೈಖರಿ, ಅವರು ಧರಿಸುವ ಷೂ, ಮನೆಯಿಂದ ತರುವ ತಿಂಡಿ ಅಥವಾ ಊಟದ ವಿಧ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಗುವಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ಇವು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಮಕ್ಕಳು ಇಂತಹ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು

ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇವು ಸಹಜವಾದ ಭಿನ್ನತೆಗಳು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಇವುಗಳೇ ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪೀಡಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ವಿವಿಧ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಬೇಕಾಗಿರುವ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರುವುದು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೂ ಮಗುವಿಗೆ ಒಂದು ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶೌಚಾಲಯದಲ್ಲ ಕಮೋಡನ್ನು ಬಳಸಿರದ ಮಗುವಿಗೆ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬಳಸಲು ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಉಂಟಾದ ಚಿಲ್ಲುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಕಲೆ ಅವನ/ಅವಳ ಜೊತೆಗಾರರಿಗೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ಹೆಸರು ಕಟ್ಟಿ ಕರೆಯಲು, ಅವರನ್ನು ಗೇಲಿ ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಲು, ಕ್ರಮೇಣ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಒಂಟಿತನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರೊಟ್ಟಿಗೆ, ವಯಸ್ಕರೂ ದಯೆತೋರುವ ಮತ್ತು ಜಗುಪ್ಪೆಯ ಮನೋಭಾವ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗಾರರಿಂದ ದೂರವಿಡುವಿಕೆಗೊಳಗಾಗಿ ಏಕಾಕಿಯಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಇದು ಅವರ ಆತ್ಮಗೌರವವನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮನ್ವಯಕ್ಕೆ ಇರುವ ಇಂತಹ ಅಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಶಾಲೆಯ ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ (ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ, ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ತರದಿಂದ) ಗುಂಪುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳು, ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಹಚ್ಚುವಿಕೆಯಂತಹ ಧೋರಣೆಗಳಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಅನುಕೂಲವಂಚಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ; ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಅವರದಲ್ಲದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸರಿ-ತಪ್ಪುಗಳ ಮೌಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆತಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಅಂಟುರೋಗವಿರುತ್ತದೆ, ಅವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಶುಚಿತ್ವವೂ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ನಂಬುತ್ತಾರೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಪೋಷಕರು, (ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲ) (ನೈತಿಕವಾಗಿ ಪರಿಪೂರ್ಣರು, ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ನಡತೆಯವರು - ಶುಚಿಭೂತರು, ಆರೋಗ್ಯವಂತರು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಕದಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಟ್ಟ ಪದಗಳ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲ, ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿತ್ವ ಇಲ್ಲದ) ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಈ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳಲ್ಲದವರೊಂದಿಗೆ ಒಡನಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಆತಂಕದಿಂದ

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅವರ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ, ಆರ್‌ಟಿಇ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮೂಲಕ ಬಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳೆಡೆಗೆ ಪೂರ್ವಗ್ರಹದ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಚಿತ್ರಿತವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಪೂರ್ವಗ್ರಹವು ಇದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾದ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಮನ್ವಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಸಂಪರ್ಕದ ಅವಕಾಶ ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಓದುಬರಹ ಇರದ ತಂದೆತಾಯಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಓದಲು ಬರೆಯಲು ಬಾರದಿರುವ ತಂದೆತಾಯಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಂವೇದನೆ ಹೊಂದಿರದ ಶಾಲಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಈ ತಂದೆತಾಯಿಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಯಾವ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ತಾವು ಸಮನ್ವಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಭಾಗ ಎನ್ನುವ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದಿರುವ ತಂದೆತಾಯಿಯರನ್ನು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಶಾಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ (ಶಾಲಾ ವಾರ್ಷಿಕ ದಿನ, ಇತ್ಯಾದಿ) ಹೊರಗಿಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ತಾವು ಬೇರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವಂತೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಅವರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಬೇರ್ಪಡುವಿಕೆಗೊಳಗಾದ ಭಾವನೆಯು ಹೆಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿದಿರದ ಎಲ್ಲಾ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪತ್ರವೂ ತಪ್ಪದೇ ತಲುಪುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಇರುವ ಒಬ್ಬ ಪೋಷಕರನ್ನು (ಆರ್‌ಟಿಇ ಮೂಲಕ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರಲ್ಲದವರು) ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಸರಳ ಕ್ರಮಗಳು ಈ ಅಂತರವನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಬಹುದು.

ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಾವು ಬೇರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವಂತೆ ಶಾಲೆಯು ಮಾಡಬಹುದೇ, ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಹಿಂಜರಿಕೆಯನ್ನು ಆರ್‌ಟಿಇ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನ್ವಯ ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಾದ ಮಕ್ಕಳ ಕೆಲವು ಪೋಷಕರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನೇನು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು, ಎಂಬುದನ್ನು ತಂದೆತಾಯಿಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಗುವಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತಾವೂ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಹೋಂವರ್ಕ್ ಮಾಡಲು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿದರಷ್ಟೇ ಸಾಲದು. ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲ ದಾಖಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಭಾವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಭಾವನೆ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಮಗುವಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತಾವು ಪೋಷಕರಾಗಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುವುದರಿಂದ ಅವರು ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಪಾಲುದಾರರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಈ ತಂದೆತಾಯಿಯಿರಿದೆ.

ನಾವು ನಿಜವಾದ ಸಮನ್ವಯವನ್ನೇ ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಅಡೆ-ತಡೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಬರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಮಗಿದೆಯೇ? ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿಗೆ ಸಂವೇದನಾಶೀಲರಾಗಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಭಿನ್ನತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಿಮ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಬದಲು ಅವನ್ನೇ ಸಂಪನ್ಮೂಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಂಭ್ರಮಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ವಯಂಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಘಾಸಿಗೊಳಿಸದೇ, ಅವರಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಸಮನ್ವಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅನುಪ್ರಗೊಳಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ?

References

- Audette, B & Algozine, B (1997). "Re-inventing Government? Let's Reinvent Special Education," Journal of Learning Disabilities 30.
- Reddy, A. N., and Sinha, S. (2010). School Dropouts or Pushouts? Overcoming Barriers for the Right to Education. CREATE PATHWAYS TO ACCESS. Research Monograph No. 40 from <http://files.eric.ed.gov/>
- Slee, Roger (2001) Social justice and the changing directions in educational research: the case of inclusive education, International Journal of Inclusive Education, 5:2-3, 167-177, DOI: 10.1080/13603110010035832
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. (2008). Barriers to inclusive education. Retrieved April 6, 2010, from www.unesco.org/education/appeal/programme-themes/inclusive-education/thematic-issues/barriers-to-inclusive-education/
- York, J., Vandercook, T., MacDonald, C., Heise-Neff, C., & Caughey, E (1992). Feedback about integrating middle-school students with severe disabilities in general education classes. Exceptional Child, 58 (3): 244-58

ಆನಿಯವರು, ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಸೈಕಾಲಜಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಲ್ಟಿ ಅಡಿತಿ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಶಾಲಾ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಧನಾತ್ಮಕ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪುನಃಜೀವನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು ಇವರಿಗಿರುವ ಆಸಕ್ತಿಗಳಾಗಿದೆ. ಇವರನ್ನು mais.annie@gmail.com ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಅನುವಾದಕರು: ಸುಧಾ ಎಚ್.ಜಿ. ಪರಿಶೀಲನೆ: ಎನ್.ಅಮರನಾಥನ್.